

Tuletõrje Teated

Üleriiklise
Tuletõrjeliidu
väljaanne.

Suitsumasked

kohale jõudnud ja alati saadaval

Tuletõrje Liidu laos

à 25 krooni tükk.

Hüdropuldid

Tule alguses on kõige hõlpsam
tuld kustutada hüdropuldiga.

Tuletõrjed, kandke hoolt et igas külas,
igas talus, igas majas oleks hüdropult.

Tuletõrje Liidu laos on neid igal ajal saada.

Hinnad:

Kr. 35.— kuni kr. 40.—

TULETÕRJE TEATED

Kuukiri.

Toimetus ja talitus Tallinnas, Pikk t. nr. 43.
Tel. 579. Äritunnid k, 1/29 h. — k. 4 p. l.

Aadress igasugustele saadetistele: Tallinna,
Pikk t. 43, Kuukiri „Tuletõrje Teated“.

Tellimishind: aastatellijaille, kes tellimishinna
ette tasuvad 1 kr., teistele 1 kr. 20 senti.

Vastutav toimetaja A. Pirker.

Väljaandja: Üleriikline Tuletõrje Liit.

Kuulutuste hind (krooni).

	1 lhk.	1/2 lhk.	1/4 lhk.	1/8 lhk.
Kaane väliskülg ja teksti keskel	45	23	12	6
Kaane sisekülgedel	37	19	10	5
Teksti järele . .	30	15	8	4

Hinnaalandus kuulutuse ilmumisel järjest 3–5 korda 5%
6–11 korda 15%, ja 12 korda 25%.

Nr. 10 (69).

OKTOOBER 1930.

8. aastakäik.

Sisu: Tuletõrje gaasikaitse korraldamine. — Tulekustutamine vahuga. — Rohkem ettevaatust tuletõrje harjutustel ja manöövritel. — Liiguste tuletõrje 25. a. juubel. Tartu tuletõrje häire jne.

Tuletõrje gaasikaitse korraldamine.

Uuema aja suitsu- ja gaasikaitse on tuletõrje tehnika noorem haru ja on viimase kümne aasta jooksul tähelepanuvääriliseks teguriks kujunenud tuletõrje päästetöödel. Arenemine on läinud aga kaunis pikkamisi. Gaasikaitse pidi enim aravõitma mõnesugused puudused ja vastuseismised, kuni ta tegelikus elus osutus tarvitamiskõlblikuks, alles siis hakkas ta võitma suurema tähtsuse ja levinemise, nii et praegusel ajal ei ole mõeldav tehniliselt hästivarustatud tuletõrje ilma gaasikaitseta. Üldiselt on gaasikaitse tähtsus ja kasu tunnustatud; abinõusid on parandatud ja uuendatud ning elukutseliste tuletõrjede kõrval on ka vabatahtlikud tuletõrjed gaasikaitse tähtsust õieti hinnanud ja seda alanud omale muretsema.

Nagu kõik tehnilised erialad, nii nõuab ka tuletõrje gaasikaitse otstarbekohast harjutamist. Gaasikaitse nõuab, et kõik juhtide hulka kuuluvad isikud oleksid tuttavad gaasikaitse tehnikaga ja tunneks tarvitusel olevate abinõude omandusi, oskaks nendega ümberkäia. Tarvilisi õpperaamatuid on olemas Eestikeeleski. (Saksa ja muudes keeltes suures valikus).

Käesolevas artiklis käsitame ainult suitsukaitset ja selles saadud kogemusi.

Tuleb vahet teha raske ja kerge gaasikaitsega. Raske gaasikaitse kuu- luvad pressitud hapnikuga töötavad aparaadid, ehk aparaadid mis ise valmistavad hapnikku ehk välise puhta õhuga töötavad aparaadid. Kergesse gaasikaitse kuu- luvad igasugused gaasi- ja suitsumasked, mis töötavad filter torbikuga. Kõigi nende gaasikaitse abinõude otstarbe on kaitsta tuletõrjuja hingamise elundeid suitsu mõju eest, suurendada tuletõrje teguvõimet tulekahju kohal, aidata inimeste päästmist suitsu seest ja võimaldada tule ligi pääsemist seestpoolt. Nõue, et tuleb pääseda seestpoolt tulepesa juure kõige lähemat teed kaudu, on olnud alati tuletõrje püüdmiseks. Kuid enamasti on suits selle takistajaks. Sellepärast on sunnitud olnud kustutustööd tegema väljaspoolt, mis aga ei anna nii suuri tagajärgesid. Selle juures on veekahjude sünnitamine võimalik, sest umbkaudu väljast juhitud veejuga tabab harva tulepesa ja tulekustutamine vajab palju vett. Nende asjaolude parandamiseks aitab palju kaasa suitsukaitse, kui see on sobiv ja hästi käsitatud.

Suitsumaskede tarvitamisel on juhtunud rida õnnetusi, kuid need on juhtunud kõik sellepärast, et ei ole osatud käsitada suitsumasket või see ei ole

olnud sel juhtumisel sobiv. Niisugusel juhtumisel on suitsumasket tarvitaja isiku elu küsimuse all ja sellepärast tuleb hoiduda sarnaste juhtumiste eest. Tuletõrje kirjanduses on kirjeldatud küll neid juhtumisi, kus suitsumasket oli suur kasu, kuid õnnetuse juhtumistest räägitakse harva. See aga on gaasikaitse asjale kahjuks, kui igas üksikus kohas tuleb maksta oma kallist kooliraha. Toome siin mõned näited õnnetusejuhtumistest, mitte selleks, et süüdlasi otsida, vaid näidata asjatundmise puudust gaasimaskede tarvitamisel.

Ühes linnas puhastati maaalust bensiini paaki ja oli sinna sisse lastud kaitsegaasiks söehapet. Pöörati tuletõrje poole, kust saadeti kohale mees suitsumaskega mis oli varustatud F. filter torbikuga. Mees pidi just alla bensiini hoiuruumi laskuma ja oli juba rinnust saadik sees, kui üks juhtumisi kohale tulnud sõdur keelas teda alla laskmast. Uuriti järele hoiuruumis oleva gaasi koosseis ja leiti et selles oli 80% söehapet ning 20% bensiini gaasi, nii siis täiesti mürgised gaasid, kus polnud hapnikku sugugi. Gaasimaske ei oleks seal põrmugi aidanud ja mees oleks kindlasti surnud. Tanki lastud hiir suri 2 sekundi jooksul.

Töomes pidi puhastama mustaveekaevu. Ta ronis alla ja langes kohe uimaselt maha. Teine mees ruttas seltseimest päästma, kuid kaotas ka meelemärguse. Kohale kutsutud tuletõrje saatis tuletõrjuja gaasimaskega mis F. filter torbikuga varustatud, mehi päästma, kuid temagi langes teiste kõrvale. Alles nüüd toodi kohale hapniku aparaat ja toodi õnnetumad välja. Nendest olid kaks esimest juba surnud.

Oli tulekahju ühes rohukapluse keldris. Vabatahtlik tuletõrje saatis keldrisse mitu meest suitsumaskedega mis varustatud olid F. filter torbikuga. Mehed jooksid varsti tagasi, sest märkasid, et gaasimaske filter laseb läbi kihvtiseid gaase. Alles siis kui kohale toodi puhta õhuga suitsumasket, õnnestus kustutustöö.

Ühes kinnises, umbses kaubamaja keldris põlesid tselluloid kaubad. Kaks tuletõrjujat kes sissetungisid said vingugaasi mürgituse ja välja sai tuua ainult nende laibad.

Sarnastel juhtumustel süüdistatakse gaasimaskesid, kui aga lähemalt uurida

õnnetuse põhjuseid, selgub et õnnetus tuli puudulikust oskusest maskega ümberkäimises ehk mitte kohasest maskest.

See sagedane küsimus, missugused gaasikaitse tuletõrjele peaks muretsema kas kergeid või raskeid, näitab juba kui vähe veel tuntakse gaasikaitset üldse. Sellele küsimusele on ainult üks vastus: tuleb muretsema mõlemad, nii kergeid kui ka raskeid. Mõlemad täiendavad üksteist. Ainult seal kus on tarvilusel mõlemat seltsi gaasimaskesid, võib rääkida korralikust gaasikaitsest.

Gaasimaskesid on väga mitmet seltsi, nii kergeid kui ka raskeid, nii et valik sugugi nii hõlbus pole. Rasked gaasimasked on hapnikuga ja värskeõhuga. Hapnikuga töötav gaasi- ehk suitsumaske nõuab selle täielikku tundmist ja hoolsat harjutamist. Kõik tuletõrjujad peaksid harjutama hapnikuga töötava gaasimaske käsitamist, nii et tarbekorral võiks seda tarvitada ükskõik kes. Kui see pole läbiviidav, tuleb muretsema puhtaõhuga töötav aparaat. Neid on kahte seltsi: Tõmbe aparaadis tõmbab suitsumaske tarvitaja ise omale tarvilist puhast õhku sisse, teises pumbatakse õhku. Imev ehk tõmbe aparaadil ei või õhutoru pikem olla kui 20 meetrit. Selle tõttu ei ole need tuletõrjes soovitatavad. Kus aga õhku väljast pumbatakse, võib õhutoru 25 — 30 meetrit pikk olla. Nendega ümberkäimine on lihtne ja selle tõttu on sarnased suitsumasket vabatahtlikkudele tuletõrjetele kõige kohasemad.

Kui küsimuse alla tuleb kergete suitsumaskede tarvitamine siis ei teata, missugust võtta, kas väikese F. filter torbikuga, või sarnane, mille filter karp või torbik kantakse seljas ehk kõrvale. Väike F. filter laseb paksu suitsu sees mõnesuguseid suitsus olevaid gaase läbi ja need raskendavad hingamist.

Suurema filtriga varustatud gaasimaske on küll parem, kuid maksab palju rohkem ja selle tõttu nendega kõigi tuletõrjujate varustamine teeb raskusi. Peale selle on sellel maskel mitmesugused ventiilid ja torud, mis tema käsitamise teevad keerulisemaks. Kuid peaaegu on siiski meeste harjutamine gaasimaskega ümberkäimises ja teadmine missuguses kohas võib neid tarvitada.

Gaasikaitse põhimõtteks on; Igal tuletõrjujal peab olema oma gaa-

simaske, mis temale kõige paremini sobib, mille gaasi kindluse peale ta võib loota ja mille korrahoidmise eest ta ise vastutab. Niikaua, kui suitsu maske ei kuulu iga tuletõrjuja varustuse hulka, nagu kii-ver, vöö ja kirves, ei või rääkida korralikust gaasikaitsest.

Suitsu- või gaasimasket võivad tarvitada kõik. Iga terve tuletõrjuja harjub sellega tegema kehalist tööd. Harjutamise juures tuleb tähelepanna: Maske õige asetamine pähe, samuti äravõtmine peast, hingamise harjutused seistes, käies, hüüdes, käskusid edasiandes, siis hingamise harjutused liikudes, jookstes, treppisid ja redelid mööda ülesminnes, üle takistuste ronides, raskeid asju kandes jne. Harjumus harjutused, leida teed pimedas ja võõras kohas on väga tähtsad. Ennem tuleb harjutada puhtas õhus ja siis samu harjutusi korrata suitsu sees ehk kergema kahjuta gaasiga täidetud ruumis. Jatkuvad harjutused sündigu võimalikult nii nagu oleks see tõelises olukorras.

Maskede korras hoidmine antagu esiteks selleks nimetatud või valitud varahoidja kätte, kes selleks otstarbeks on väljaõpetatud. Tema on vastutav selle eest, et kõik tuletõrje gaasikaitse abinõud on alati korras ja tarvitamis kõlbulikud.

Lõpuks juhime tähelepanu eri filtrite otstarbekohasusele teatud juhtumistel ehk millal võib tarvitada masket filter torbikuga ja millal raskemaid gaasikaitse aparate. Raskemaid gaasikaitse aparate võib õieti alati tarvitada, sest nende tegevusvõimalus pole

seotud ümbritseva õhuga. Suitsumaske-d F. filter torbikuga filtreerivad või puhastavad õhku hingamisele kahjulik-kudest ainetest. Kuid nad ei kaitse vingugaasi eest. Nende tarvitamis-võimalus ripub ära õhus ja suitsus olevast hapniku hulgast, mida ei tohi vähem olla kui 15%. Suitsumasket ei ole kasu, niisugustes kohtades, kus on sarnased gaasid, mida F. filter torbik ei eralda. Tulekahju kohal muidugi keegi ei hakka mõetma õhku, palju seal on hapnikku, kuid harilikkudel juhtumistel on tulekahju kohas küllalt niipalju hapnikku, et suitsumaske tarvilikku kaitset suudab anda. Tuleb aga siiski olla ettevaatlik, iseäranis keldri põlemisel ja niisugustes ruumides kus õhuvahetus halb ning tules on süsi ehk muud keemilised ained. Kinnises ruumis suitsumasket tarvitades, tuleb selle eest hoolitseda, et sinna väljast juure pääseks värske õhk. Nagu teada sünnib vingugaas põledes seal kus puudub hapnik. Nii pea kui hapniku sisaldus õhus tõuseb, lõpeb vingugaasi tekkimine. Kui tuulutamine pole võimalik, nagu keldri põlemisel, siis tuleb tarvitusele võtta raskemad gaasikaitse abinõud.

Ei tule saata gaasimaskega ühte meest ülesannet täitma, vaid saata tuleb rühm, kus on üks juhataja ja kaks meest. Nii võib ärahoida mõndagi õnnetust. Tulekahju juure jõudes on peamehe või juhi kohus kohe selgusele jõuda, mis ained on tules, et selle järele otsustada, missugust gaasikaitset tarvitusele võtta.

R. Königsbergi järele.

Soome tuletõrje tegelased Eestis.

Laupäeval 11. oktoobril, läbisõidul Vieni rahvusvahelisele tööstuse tuletõrje ja tulekaitse kongressile, viibisid Tallinnas, Soome tulekaitse ühingu juhatuse liikmed insener A. Brejlin ja Leo Pesonen, kes tutvunesid Eesti Tuletõrje Liidu tegevusega. Soomlasi huvi-

tas iseäranis Liidu tuletõrje abinõude ladu. Mujal mail saavad tuletõrje ühingu oma varustuse ja abinõud eraaridel. Soomlastel on nüüd kavatsus asutada ka omale sarnane ladu, nagu meil, tuletõrje ühingute oma ettevõttena.

Tulekustutamine vahuga.

Tulekustutamise viis, mis viimasel ajal kaunis levinenud, on nii nimetatud vahuga kustutamine. Vahuga tulekustutamise abinõu leidis insener A. S. Laurent juba a. 1906., mis pärast seda mitmeti täiendati ja uuendati ning nüüd väga tagajärjekalt töötab. Insener Laurent müüs oma leiduse ühele Saksamaa äri- ja nüüd valmistatakse vahuga kustutajaid peale Saksamaa veel Ameerikas, Prantsusmaal ja Inglismaal.

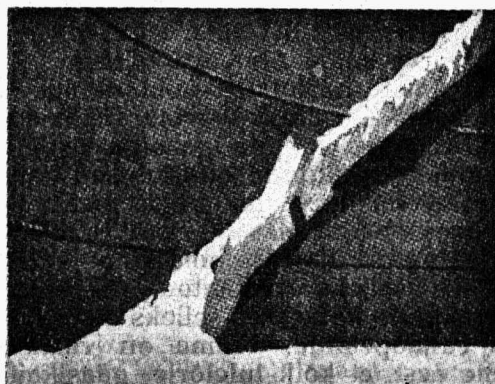
Kustutamise vaht sünnib peamiselt alumiinium sulfaadi, natriumkarbonaadi ning saponini keemilisel ühinemisel, millega tekitab hea süsihapet

likkudest. Gaasi rõhumine, mis sünnib vedelikkude reaktsiooni tõttu, pressib vahu suure hooga kustutaja otsatükist välja. Käsivahukustutajaid võib tarvitada vabrikutes, töökodades, autoparandustöökodades, autogaraashides ja bensiinijaamades.

Suuremates vahukustutajates tarvatakse vahuvahustamiseks nüüdsel ajal kuiva pulbrit, mis veega segunemisel sünnitab vahtu. Vahuvahustamiseks sisseseade ühendatakse veesaamiseks mootorpumbaga ehk veevärgiga. Vahugeneraator töötab siis jätkuvalt senikaua, kuni generaatori ülemises osas

Õlipaak põleb.

Vaht juhitakse renni kaudu õli pinnale.

sisaldav ja sitke vaht. Vaht, mis väljaneeb nagu paks koorevaht, kustutab tule sellega, et ta takistab hapniku juurepääsu põleva aine juure ja suure söehappe hulga sisaldamisega jahutab põlevat asja.

Nagu teada on mitmesuguste vedelikkude põlemisel tulekustutamine veega võimatu, sest vesi ei segune nendega ja paljudel juhtudel on see otse hädaohtlik, kuna põlev vedelik vee abil laiali läheb. Niisugustel juhtumistel on vahuga kustutamine ainukene õige abinõu, isegi neil juhtumistel, kui põlevad suuremad õli hulgad.

Vahukustutajad jagunevad oma ehituse poolest kahte peartühma: käsitsi kustutajad ja suuremad kustutajad, nagu vahu akkumulaatorid, generaatorid jne.

Käsivahukustutajas on kaks erisorti vedelikku, mis kustutaja ülesalla tõstmisega segunevad ja sünnitavad vahtu määralt kuni kolm korda rohkem vede-

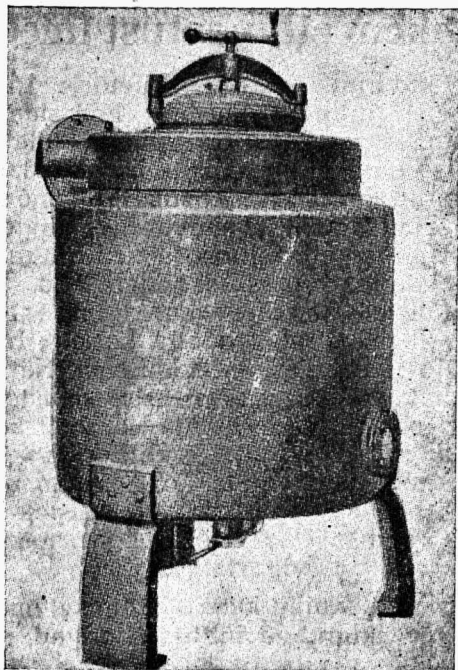
on vahupulbrit. Suuremaid vahukustutamise sisseseadeid võib kasutada keemia tööstustes, õliga koetavate laevade kaitsmiseks jne. Suuremate vahukustutuse sisseseadete tarvitamise võimalus on vast kõige tähtsam bensiini ja teiste õlide reservuaaride põlemisel.

Süüajani ei olnud võimalust kustutada põlevat õlipaaki või reservuaari, see põles kuni õli lõppes paagis. Meil ei ole juhtunud suuremaid õlipõlemisi, kuid mujal maal juhtub neid sagedasti, näiteks oli 1929 a. 13 suuremat õli tulekahju, mis tekitasid suuri kahjusid ja nõudsid inimohvreidki. Insener Laurenti leiduse läbi on nüüd asjas pööre tulnud. Nüüd on võimalik põlevat õlipaaki kustutada, kui tulekahju kohal ei juhtu olema õige ebasoodsaid olusid. Nüüdsel ajal varustatakse kõik ehitatavad õlipaagid vahukustutus seadildisega ja ka paljudele vanadele paakidele ehitatakse vahukustutus sisseseaded juure. Harilik vahukaitseviis on neis niinime-

tatud kuiv viis, mis on iseäranis põhjamaades, kus külmetuse hädadoht suur, väga tähtis ja ainuke võimalik viis. Vahukustutajaks tarvitatakse sel puhul peaaesjalikult vahu akkumulaatorit. Vahu akkumulaator paigutatakse kustutuse seadildise keskele, kus peale akkumulaatori on veel pulbri tagavara. Akkumulaator on alati täidetud vahupulbriga ja ühendatud veevärgiga. Akkumulaator, mis võib anda 56.000 liitrit vahtu, tühjeneb 4 atmosfäärilise vee rõhumise juures 5 minutiga. Akkumulaatorist juhitakse vaht ventiili avamisega torusid mööda õlipaaki. 800 kiloline akkumulaator vajab 8 tollilist vahutoru, millega õige lühikese aja jooksul võidakse katta kogu põleva õli pind. Katsetega on kindlaks tehtud, et ühe ruutmeetri põleva õli kustutamiseks läheb vaja 30—70 liitrit vahtu.

Kustutamise kordaminekuks tuleb vaht juhtida õigel viisil õli pinnale. Varemalt juhiti vaht üle paagi ääre sisse. See aitas sel juhtumisel kui paak oli ääreni õli täis, kui aga paagis oli vähem õli, oli vahukukkumine suuremas paagis 8—10 meetrit. Niisugusel korral vähenes vahu kustutusvõime läbi tule minnes õige palju.

Nüüd on see viis parandatud. Vaht juhitakse vahu rennid kaudu otse õlipinnale. Vahurennid algavad paagi ülalt vahutoru otsa juurest ja lähevad pool viltu paagi seina mööda kuni paagi põhjani. Kui paak on suurem kui 10 meetrit läbimõeldult siis tarvitatakse kahte vahurenni. Vahurennid kaudu saab vahtu juhtida otse õlipinnale ja on see kaitstud tuleleekide kahjuliku mõju eest. Vaht jõuab õlipinnale keereldes ja keerab end esiteks ümber paagi seina ääri mööda, kuni vähe haaval katab kogu põleva vedeliku

Vahu akkumulaator.

pinna. Paakide põlemisel on suurem kuumus paagi seinade juures, mille pärast on tähtis et need kõigepealt saaksid jahutatud.

Vaht on kahtlemata tuleviku kustutusabinõu ja oleks soovitatav, et kõik tööstused ja õlitagavarade tulekaitses rohkem tähelepanu pööraks vahukustutamise abinõu peale. Võidaks ehk arvata, et vahuga tulekustutamine läheb kalliks, kuid tõelikult ei ole lugu nii, sest vahtu tarvitatakse tulekustutamisel palju vähem kui vett ja teiseks saab vahuga kustutada ka neid põlevaid aineid, mille kustutamine veega võimatu.

P. N. Norelli järele „Palovartija’st“.

Nõmme tuletõrje asutas spordi jaoskonna.

Juba ammu oli soov asutada Nõmme tuletõrjajatest spordiring, nii nagu see mitmes teises tuletõrjes tehtud. 9. sept. s. a. sai see kava teostatud ja

juba 21. sept. korraldas spordiring jooksu võistlused 5 km. ulatuses, mis head tagajärgedega lõppesid.

Rohkem ettevaatust tuletõrje harjutustel ja manöövritel.

Möödunud aastal Tuletõrje Liidu juubeli puhul Tallinnas korraldatud võistluste eeskujul on mitmed tuletõrjed ise oma vahel võistlusi korraldama hakanud. Võistluse kiiruses on mõned tuletõrjed tarvilikud ettevaatuse abinõud tähelepanemata jätnud ja selle tõttu on meeskonnas vigastusi ettetulnud. Nii jäi näiteks Kadriinas korraldatud manöövril pritsi rataste alla kohalik tuletõrjuja ja sai raskeid vigastusi. Kärddla alevis korraldatud võistlustel vigastasid paar meest omad käed ja Nõmmel kukkusid redelilt maha 2 ronijat saades vigastusi. Ka Belgias korraldatud rahvusvahelistel tuletõrje võistlustel sai üks Prantsuse tuletõrjuja surma ja teine raskesti vigastatud.

Kui tulekahjul kiire töötamisel õnnetsi meeskonnaga juhtuda võivad, siis

on see arusaadav, kuid harjutustel, manöövritel ja võistlustel peaksid tuletõrje juhid kõik ettevaatuse abinõud tarvitusele võtma, et õnnetusi ärahoida. Ronimistel tuleb päästeriie valmis hoida igaks juhtumiseks. Pritsidega sõitmisel võistluse kohale peaks iga mees ettevaatama, et ta pritside alla ei jää, kuid ka juhid peavad valvel olema ja häda korral meeskonda peatama. Harjutustel tuleb selle peale rõhku panna, et kogu tuletõrje tegevus korralikult ja külmavereliselt sünniks.

Iga õnnetuse kohta, kus tuletõrjuja oma tööjõudu jäädavalt täiesti ehk osaliselt kaotab, tuleb viibimata sellekohane akt kokku seada ja omavalitsusele esitada pensioni seaduses ettenähtud toetuse saamiseks.

A. P.

Liiguste tuletõrje 25. a. juubel.

14. septembril 1930 a. pühitses Liivguste küla tuletõrje ühing Aaspere valas Virumaal oma 25 a. juubeli päeva.

Ühing on edukalt töötanud ja oma ümbruskonnale eeskujuks olnud, tema jaoskonnad on ajajooksul iseseisvateks tuletõrje ühinguteks muutunud, missuguseid on praegu Aaspere vallas 5 ja kõikidel peale ühe on oma seltsimajad ja pritsikuurid.

Pidu algas kell 4 p. l. Liiguste seltsimaja ees. Paraadi võttis vastu Üleriiklise Tuletõrje Liidu juhatuse liige A. Pirker ja andis ühingu üle tervitusi Liidu juhatuse poolt. Seal samas andis Liidu esitaja üle 25 aasta teenistuse märke 7 asutaja liikmele, kes veel praegu komandos töötavad.

Lipu naelad andsid üle A. Pirker Liidu poolt, hra Stein Haljala tuletõrje ühingu poolt. Peale paraadi läks kogu meeskond muusikaga ühingu auesimehe hra Olini juure, kes vanaduse

tõttu paraadile ilmuda ei saanud, et teda tervitada ja tänada tema ennastalgava töö eest, ühingu asutamisel ja edaspidises elus. Tervituse kõne pidas ühingu peamees hra Juuse. Sealt mindi tagasi seltsimajasse, kus ühingu naispere oli meeldiva söögilaua katnud.

Söögilauas andsid seletusi möödunud 25 aasta tegevusest ühingu esimees hra Lindam ja peamees Juuse. Peeti veel mitmed kõned ühingu tähtsusest ja tema ülesannetest. Endine Liiguste tuletõrje asutaja ja juhatuse liige hra J. Kütt; (praegune Rakvere tuletõrje esimees), kes isiklikult Liiguste sõita ei saanud, annetas tuletõrjele hõbe veini pokaali, mida üle andis tuletõrjele A. Pirker söögi lauas.

Peale pidusööki, kus täielik üksmeel valitses oli seltsimajas näitemäng ja tants. Kord oli eeskujulik ja meeoleu hea, milleks kaasa mõjusid kohaliku õrnemasoo esitajad.

Tartu tuletõrje häire.

Pühapäeval, 12. oktoobril, kella 3. ajal kutsusid tuletõrje signaalid tuletõrje Tähe uulitsale „Ringpoodide“ juure. Korraldati ootamatu häire. Tuletõrje üldjuhataja hra A. Punga andis improviseeritud tulekahjust teada täpselt kell 3 p. l. Puu hoone juures loitis bengali tuli ja tõusis suits. Punkt kell

et „õnnetusekoht“ pritsimajast on 1½ km. eemal. Võidi kiirelt asuda „põleva“ hoone kustutustöödele, kuid mõningate minutite hilinemisega oleks tulnud asuda kõrvalhooneid päästma, kuna hoone on puust ja võimaldab tule levimist suure kiirusega. Kuna üldjuhatajal kustutuse kava täpsuseni oli välja töö-

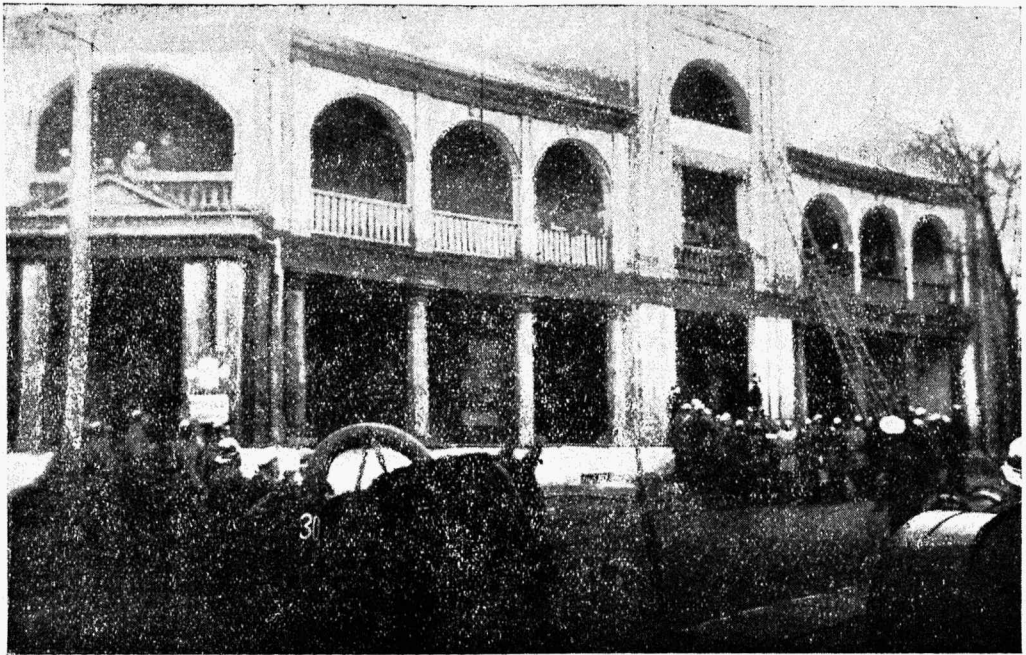
„Ringpoodide“ hoone tule ja suitsu sees.

3,3. minutit s. o. kolm, minutit pärast teadet oli kohal tuletõrje lensalga auto, esimesele järgnes teine, kolmas. Kell 3,6 m. tuli ronijate redelauto, kell 3,7 m. päästjate auto, kell 3,8 m. suur veetank. Esimene käsiprits jõudis kohale kl. 3,10 m., veemuretsejate auto kell 3,12 m., kaupmeeste mootorprits kell 3,13 m., järgmine käsiprits kell 3,14 m. Esimene hobusega veevaat jõudis kohale kell 3,12 m.

Nagu sellest näha, on tuletõrje kohale ilmunud äärmise kiirusega, vaatamata,

tatud, sai iga tuletõrje üksus kohale jõudes kohe oma ülesande. Lendsalk asus kohe tuld sumbutama, käsipritsid pidid kaitsema kõrvalmaju. Peale selle oli tuletõrjel raske ülesanne: päästa majahoidja perekonda, kes asus põlevas majas. Kuna tuli oli haaranud kõik trepid, tuli päästetöid teha akna kaudu. Päästetööd õnnestusid täielikult.

Meeskond võttis oma ülesannet suure tõsidusega. Esmaspäeva õhtul arutati ülemate Kogus kõik häire juures etletunud vead ja eksitused põhjalikult läbi.

Tartu tuletõrje häire. Majahoidja perekonna päästmine.

Tuleõnnetus Kulje vallas Petserimaal.

23. septembril, õhtul kella 1/29 paiku läks põlema teadmata millest, Kulje vallas, Glasovo külas, Feodor Raikovi elumaja, ning kõrvalhooned. Raikov oma perekonnaga äratati alles siis, kui maja põõning ning koda põlesid. Hooned olid kindlustatud k/s „Eestis“ 1000 kr. eest.

F. Raikovi hoonetelt kandis tuul tule Stepan Kornilovi kõrvalolevatesse hoonetesse, kuid tuletõrjujad 5 pritsiga suutsid tule levinemisele piiri panna.

Kohale olid ilmunud Kirschino vab. tul. k-do 1 pritsiga, Sabolotje k-do 1 pritsiga, Kulje tuletõrje 2 pritsiga ning Lisje tuletõrje 1 pritsiga. Kokku töötas tulekahjul umbes 150 tuletõrjujat, Kulje

tuletõrje peamehe I. Samoletovi juhatusel. Alguses oli raske vett saada, sest külas on kaevusid vähe, pärastpoole andis vett Kulje tuletõrje lähedal olevast soost, 120 meetr. kauguselt. Pritsid töötasid hästi ja tulele pandi piir.

Tuleks hoold kanda, et külades saaks rohkem kaevusid tehtud, sest veeta tuld kustutada on võimatu. Uhtlasi tahaks Petseri maavalitsusele meeletuletada, rohkem tähelepanu teede peale pöörata, sest Kulje vallas olevad teed on korrad, ja võimatu ühest külast teise pääseda, kuid korralikud teed on iseäranis tähtsad tuleõnnetustel, kus kiire abi, vajalik ning iga minut kallis. . .

M. Verchoustinsky.

Koolimaja põles maha.

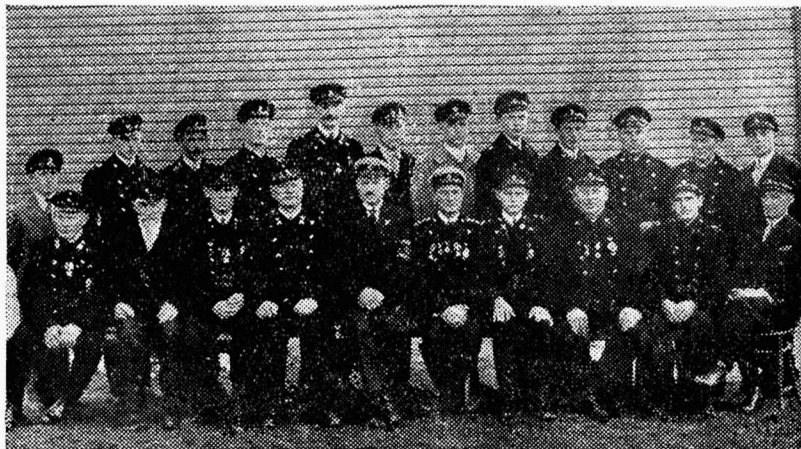
Kesknädalal, 17 septembril, hommikupoole ööd põles Keenis maha Kihu koolimaja. Koolimajas elutseva kahe kooliõpetaja varandus päästeti suuremalt osalt. Kahju summa 40.000 krooni, sellest maja väärtus 35.000 kr.

Tulekahju kohale sõitsid Kuigatsi Puka ja Keeni tuletõrjujad, kes tule levinemist kõrval hoonete peale ärahoidsid, koolimaja kustutamiseks ei olnud enam võimalik midagi teha.

Nõmme vab. tulet. ühingu III. pritsi jaoskonna pritsimaja õnnistamine.

Pühapäeval, 24. augustil, oli Nõmme kohaliku vabatahtliku tuletõrje ühingu III p. jaoskonna pritsimaja õnnistamine, millest Nõmme tuletõrje täiel arvul osa võttis. Ilmunud oli Tuletõrje Liidu abi-

liikmete poolt annetatud rahaga sai valmistatud. Lipu vardasse löödi naelu; linnavalitsuse, hra Stockmari, kohal. seltskonna organisatsioonide ja jaoskondade esitajate poolt.

III. pritsi jaoskonna meeskond.

esimees hra Stockmar, keda orkestri ja aukompaniiga jaamas vastu võeti.

Enne pidulikku avamist peeti turu platsil paraad — kust oma orkestri saatel ühes tuletõrje üld- ja jaoskonna lippudega uue pritsimaja poole mindi. Rongikäiku saatis suur rahvahulk.

Uue pritsimaja ees oli rivistanud III. p. jaoskond. Tuletõrje Liidu nimel tervitas neid hra Stockmar ja soovis õnne pritsimaja õnnistamise puhul.

Pritsimaja ruumid on üsna avarad — üldise mulje järele otsustades võib neid nõudekohaselt tarvitada.

Ev. Luteriusu kombe järele toimus õnnistamist õpetaja Höerschelmann ja ap.-õigeusu kombe järele preester Vink.

Samas oli ka jaoskonna lipu õnnistamine — mis seltskonna ja jaoskonna

III. pritsi jaoskonna pritsimaja.

Peale õnnistamist oli korraldatud kutsutud võõrastele ja jaoskonna liikmetele ühine eine — uues pritsimajas.

Jaoskonnal tundus kibedasti — pritsimaja ehitamise mõte, alguses loodeti teiste organisatsioonidega ses suhtes läbirääkimisi pidada — kuid läbirääkimised ei annud tagajärgi, jaoskond ei loobunud siiski ehituse mõttest. Lootes seltskonna toetuse peale — algas ehitus augusti kuul 1928 aastal. Valiti komisjon ja ühisel jõul tehti kõik ehitus tööd jaoskonna meeste poolt tasuta, kuna osa materjali tuli tasuta, — nii

jõuti tööga lõpule 24. aug. 1930 a.

Pritsimaja läks maksma üle 5000 krooni mida jaoskond kõik on suutnud kokku korjata, ilma et oleks ühingu juhatuselt sentigi saanud.

Paide vabat. tuletõrje ühingu auliikme hra Eduard Jürgen'i 50-ne aastane teenistuse juubel.

Käesoleva aasta sügisel, s. o. aasta pärast Paide v. t. ühingu 50. aastapäeva, võis sama ühingu auliige hra Eduard Jürgen pühitseda oma laitmata ja vahetpidamata 50 aastast teenistus juubeli päeva „Jumala auks ja ligemise kaitseks.“

Paide v. t. ühingu liikmeks astus Ed. Jürgen 1880 aastal ronijate jaoskonda, teenides reamehena kuni 1890 aastani. 1890—1914 a. oli E. Jürgen ühingu ronijate jsk. ülem ja 1914—1922 a. peamehe abiks. 1922 a. on ta valitud auliikmeks. 1924 aastal võtab osa Paide v. t. ühingu sanitaarosakonna asutamises ning on kuni tänaseni selle tegevliige.

Siinkohal ei ole üleliigne märkida, et juubilar, olles oma ülesannete täitmisel alati äärmiselt täpne ja korralik, täites oma kohustusi täieliku andumusega ja häatahtlikkusega ning omades omal alal hää praktilise oskuse ja vilumuse,

on olnud tööjooks ühingu, keda võib alati eeskujuks võtta ning kes on ärateeninud ainult täielikku rahulolemist ja kiitust. Ka tänapäevani mäletavad vanemad tuletõrjujad, kes tema koolist läbikäinud — neist mõned praegu teistes ühingutes hra Jürgenit kui hääd kaasvõitlejat ja eeskujulikku ülemust.

Hra Jürgeni teenistuse 50. aastapäeval hindas tema teeneid Üleriikline Tuletõrje Liit, annetades kõrgema hoolisuse märgi. Paide v. tulet. ühingu sanitaar jaoskond käis juubeli päeval oma lugupeetud liiget tervitamas ning annetas temale väärtusliku kingituse.

Hinnates kõrgelt hra Jürgeni kauaaegset tegevust tuletõrje alal ning avaldades lugupidamist tema kui hääd kaasvõitleja ja tubli töömehe vastu, soovime hra Jürgen'ile palju õnne ja jõudu veel kauaaegseks koostööteks!

Paide vab. tulet. ühingu auliige
hra Eduard Jürgen.

Rahvusvahelised tööstus-tulekaitse päevad Vienis 17.—19. oktoobril.

Rahvusvahelised tööstus-tulekaitse päevad peeti 17—18. oktoobril Vienis. Kavas oli rida referaatsid asjatundjate poolt vabrikute ja tööstuste tulekaitsesse puutuvatest küsimustest ja seletused tuletõrje seisukorrast mitmel maal. Kongressi ajal peeti ka tuletõrje näitust, millest osavõtsid kõik tähtsamad tuletõrje riistade vabrikud. Demonstratsioonid korraldas Vieni tuletõrje jne.

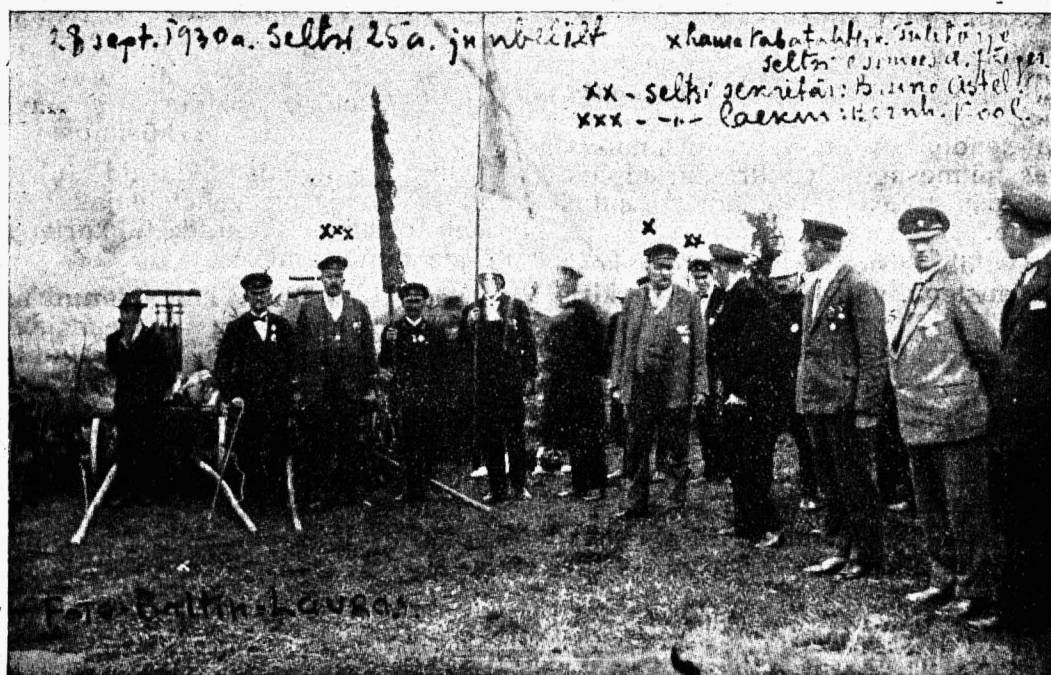
Kongressil oli ettenähtud tähtsamate tegelaste poolt 31 loengut tuleõnnetuste ärahoidmise kohta, peale seda referaadid tuletõrje organiseerimise tööde üle mitmetes riikides, nagu Hiinas, Belgias, Prantsusemaal, Tseho-Slovakkias, Serbias, Ungaris jne. Mitmesugused praktilised harjutused Viini tuletõrje poolt ja nende ülevaatused. Kahju, et sellest tähtsast kongressist Eesti osa ei võtnud.

Laura vabatahtlik tuletõrje ühing pühitses 25 a. juubelit.

Pühapäeval, 28. septembril, pühitses Laura vabatahtlik tuletõrje ühing oma 25 a. juubelit. Ilm oli nagu juubeldamiseks loodud. Päikse ning soojakül- lasena. Kl. 1 algas lipu ja pritsi- kuuri õnnistamine ühingu pritsikuuri ees, mis selleks dekoreeritud riigi vär- videga ning rohelisega. Juubelile olid sõitnud Võru tuletõrje esindajad arvult 5 — Liidu esitaja h-ra S. Songi'ga ees-

tõrjujaile h-ra Songi. Pärast tervituste üleandmist esitajate poolt sammuti muusika helide saatel Laura koolimaja, kus oli pidulik aktus. Kella 6 paiku algas klubi ruumes seltsi liikmetele ja külalistele eine, millele järgnes jala- keerutus.

Ühing asutati 1905 a. I poolal Fried- rich Jass'i südil eestvõttel. 1906 a. muretseti esimene prits; praegu on 4

otsas, siis Petseri tuletõrje esitajad 5 m. Irboska tuletõrje ühingu esitaja, maa- valitsuse, vallavalitsuse ja teiste orga- nisatsioonide esitajad. Kl. 3 algas paraad, kus Liidu esitaja h-ra S. Songi kinnitas esimesena naela lipu vardasse ja tõi tervitusi Liidu poolt. Pärast seda kinnitas naela lipu vardasse Petseri esi- taja h-ra Suursoo. Samuti jagas vas- tavad aumärgid välja vanemaile tule-

pritsi. Väsimatu töö järele on jõutud püstitada pritsikuur. Asutajatest liigetest on praegu alles h-rad: A. Jäeger, Fr. Jass, I. Grusis ja M. Sinilnikov, kellele nõul ühingus uut hoogu märgata veelgi enam. Ühingul on kavatsus avada vallas kolm jaoskonda, nii et kui jõu- takse kuidagi pritse muretseta, mis nähtavasti läbiviidav, siis ka punase kukega võitlus vallas on kergem.

Soome tulekaitse ühingu 1929 a. tegevusest.

Soome tulekaitse ühingul (Suomen palosuojelusyhdistys) oli 1929. a. tegevliikmeid 77, maksjaid liikmeid 134, neist toetajaid liikmeid 48. Liikmeteks olid peaasjalikult tuletõrje peamehed, tuletõrje tehnikud, insenerid ja teised seltskonna tegelased, keda huvitab tulekaitse töö. Toetajate liikmete hulgas linnavalitsused, alevi ja maa kogukonna valitsused ja õige suur hulk kindlustusseltsse, mitmed suuremad vabrikud ja ärid. Liikmeks on ka Soome Tuletõrje Liit.

Soome tulekaitse ühingu tegevus on peaasjalikult tulekaitse ja tuletõrje asja vaimline juhtimine.

Ühingu juhatus on möödunud aastal osavõtnud mitmest tulekaitsesse puutuva seaduse eelnõu valmistamisest, esitas mitmesugused märgukirjad tulekaitse asjus vastavatele ameti asutustele jne.

Käis läbi teiste maade tuletõrje keskkorraldustega, vahetades nendega kirje, ajakirje ja kirjandust.

Juhatust ja kirjalikult nõu on antud 140 korda.

Viiele tuletõrje tegelasele muretses tulekaitse ühing väljamaaõppereisu abirahadeks 32.000 Soome marka (üle 300.000 sendi).

Aastajooksul korraldas ühing kahed kahenädala pikkused kursused — tule-

tõrje juhtidele. Kursustest, mis peeti Helsingis, võttis ühte kokku osa 60 tuletõrje juhti (peameest).

Tuletõrje õpetuseks koolides, valmistati sellekohane väikene õperaamat „Koolimaja põlemine“, millest 8000 eksemplari jaolati koolivalitsuse kaudu koolidele.

Ühingu nõuandjad on pidanud loenguid tulekaitsesest rahvaülikoolides ja põllutöökoolides.

Ühing andis välja 6 korda aastas ilmutat tuletõrje ajakirja „Palovartija“ (Tuletõrjuja), millel oli 2500 tellijat. Pääle selle andis ühing välja paar raamatut ja muretses ajakirjandusele teateid tuletõrje seaduse ja muude tuletõrjesse puutuvate küsimuste üle.

Ühing korraldas katseid tuletõrje abinõudega ja oli vahetalitajaks ühingu-tele priitside ja muude tuletõrje abinõude muretsemisel.

Samuti on ühing korraldanud uuri-musi tulekahjude üle — peaasjalikult Helsingis — mille läbi on saadud häid näpunäiteid tuletõrje kohta.

Ühingu sissetulek oli 468.915.05 Soome marka, selle hulgas riigi toetus 240.000 S. marka ja toetusmaksud mujalt 119.000 S. marka. Väljaminekuid oli 413.000 S. marka, nii et üle 45.000 S. marga üle jäi.

Berliini tuletõrje arenemisest.

Esimene elukutseline tuletõrje Saksamaal asutati 1851. a. Berliinis. Praegu on Berliini linnal 36 priitsimaja, kus alati tuletõrje valvel. Üksikute priitsimajade vahet on 1,6 kuni 3,5 kilomeetrit. Berliini tuletõrje teenistuses on 34 tuletõrje inseneri, 48^{1/2} ülem brandmeistrit, 301 brandmeistrit ja 1539 tuletõrjujat, kokku 1922 palgalist ametnikku tuletõrje alal. Peale elukutselise linna tuletõrje on Berliinis veel 66 vabatahtlikku tuletõrjet 2200 liikmega.

Kõik tuletõrje abinõud on mootori-seeritud, õlide kustutamiseks on olemas vahuga kustutajad. Igal tuletõrjujal on gaasimask ja igas tulekustutus rongis on üks hapniku aparaat tarviliste abinõudega.

Veekogude ja jõgede peal on Berliini tuletõrjel neli tuletõrje laeva.

Berliini veevärgis on tuletõrje tarviduseks 30.000 hüdranti ja tagavaraks kui veevärgis mingi viga peaks juhtuma, on 910 veekaevu (tuletõrje kaevu).

Tuletõrje õppus lisakus ja Meerapalus.

3. augustil korraldas tuletõrje instruktor õppuse noorele lisaku tuletõrje ühingule Virumaal. Kursusele olid ilmunud 45 meest, ja huvi tuletõrje tegevuse kohta näis väga elav olevat. Ühing ostis omale 2 käsipritsi, mis hästi töötavad ja tarviline arv voolikuid. Tuletõrje tegevust korraldavad suure eduga esimees hra Vichmann ja peamees hra Kaup.

30. ja 31. augustil korraldas instruktor kursuse ja õppuse Meerapalu tuletõrje ühingule Tartumaal. Ilmunud olid 30. kui ka 31. augustil kaunis suur kogu tuletõrjujaid. Ühingul on oma väike seltsimaja, kus ka küla pidusid korraldatakse, 3 käsipritsi ja mõned teised tuletõrje abinõud.

Meerapalu on soode läbi lahutatud ümbruskonnast ja tulekahju puhul pole temal lootust naabritelt abi saada, seepärast on sealne tuletõrje ka energiliselt töötama hakanud, on omale 3 käsipritsi muretsenud, kuid kahjuks iga pritsi ise vabrikust ja mitmes suuruses, nendest oli kõige suurem üsna vana konstruktsiooniga, mida kergesti korda ei saa. Õppuse ajal oli ta rikkis ja tarviliste instrumentide puudusel ei olnud võimalust teda korda seada. Teised pritsid olid korras ja töötasid hästi, kuid igal voolikul olid oma eraldi läbimõõduga ühen-

dajad ja vindid; nii ei olnud võimalik neid teisiti ühendada, kui oma teatud korras. Juhtub aga üks neist voolikutest puuduma, siis ei saa teisi ühendada pritsi külge ehk vooliku külge joatoru jne.

Tuletõrjed peaksid võimaluse järel omale muretsema kõik ühendajad ühesuguse vindiga, ehk normaal Storzi ühendajad tarvitusele võtma. Vabrikud peaksid uutele pritsidele Storz ühendajad valmistama.

Meerapalust sõitis instruktor samal õhtul, 31. augustil, Mehikoorma, kus korraldas etteteatamata Mehikoorma tuletõrje ülevaatus, kus juures selgus et kõik tuletõrje abinõud olid heas korras. Ühingul on oma pritsikuur torniga, voolikute kuivatamiseks ja kuuri kõrval tiik.

Õhtul korraldas ühing tulekaitse nädala lõpu puhul oma liikmetele tantsupeo, kus peamees Hering päevakohase kõne pidas.

Mehikoorma alev asub Peipsi ja Pihkva järvede vahel kõige kitsamal kohal vastu Vene randa ja on looduse poolest väga ilus koht, tuletab meele Elagina saart Neeva jões, kus Peterburi peenem seltskond käis õhtutel päevaloojaminekut vaatamas.

A. P.

Uued Liidu liikmed.

Liidu juhatuse koosolekul 19. sept. võeti Liidu liikmeteks vastu järgmised tuletõrje ühinged:

1. Tarakuse vabatahtlik tuletõrje ühing Jõhvi vallas, Virumaal.
2. Irboska v. tulet. üh. Petserimaal
3. Kodasoo " " " Harjumaal
4. Kaberneeme " " " Harjumaal
5. Tõlliste " " " Valgamaal
6. Sõmerpalu " " " Võrumaal
7. Kuivajõe " " " Harjumaal.

Hoolsusmärkide saajad.

Liidu juhatuse koosolekul, 19. sept. annetati järgmistele tuletõrjujatele hoolsusmärke:

Kehtna v. t. ü. 2. järgu rist: Otto Vilibert, kuldmedal: Anton Välja-

maa, Rudolf Saar. Hõbemedal: Mihkel Rästas, Jaan Einmann, Rudolf Kallmann.

Kanepi v. t. ü.: Hõbemedal: Aug. Meitern, Peter Reintkam.

Kulje v. t. ü. 3. järgu rist: Feodor Mirov, Ivan Kusnetsov. Hõbemedal: Nikolai Verhoustinsky, Vassili Stolärov, Timofei Mashinin.

Narva Jaanlinna v. t. ü. I. järgu rist. Julius Norman, Joh. Kolmapäev. Hõbemedal: Nikolai Kusnetsov, Vassili Kruglov, Ivan Matvejev, Jefim Nikandor, Vassili Dõtko, Feodor Smirnov, Artur Kivistik.

Palti puuvilla v. t. ü. 3. järgu rist: Peter Antonov, Anton Pello, Aug. Aksel, Joh. Tiitus.

Vastselliina v. t. ü. Hõbemedal: Jakob Mõttus, Andrei Horn.

Balti puuvilla vabriku tuletõrje komando 25 aastane.

Aastat viis tagasi pidas Balti puuvilla vabrik Tallinnas oma 25. a. kestvuse juubelit, tänavu pidas seda vabriku tuletõrje komando. Küll on vabrikul olemas oma automaat tulekustutamise sisseseade „Sprinkler“, mis töötama hakab teatud kuumuse tekkimisel, kuid selle kõrval töötab ka vabriku tuletõrje. Sarnase kahekordse tule vastu võitlemise tagajärjel on ka suuremad tulekahjud vabrikus ärahoitud, kuigi väiksemaid ettetuleb, selle tõttu, et puuvill ja tema saadused on kergesti süütuvad, tuldvõtvad. Käesoleval kevadel võeti Balti puuvilla vabriku tuletõrje vastu liikmena Üleriiklisse Tuletõrje Liitu ja selle tõttu loodavad viimaste aastate jooksul vabriku ümber tekkinud asunduse elanikud vabriku tuletõrjelt esimest abi hädaohu puhul, kuna koha peal pole suudetud veel vabatahtliselt selleks end organiseerida.

Liitu vastuvõtmise kui ka 25 aastase juubeli puhul kujunes seekordne aasta-

päev 14. sept. õige meeleolurikkaks ja mälestusvääriliseks.

Kell 1/2 12 oli vabriku pritsi kuuri juure komando ülesrivistatud, kuhu ilmusid selleks silmapilguks kohale Tuletõrje Liidu estajad hrad Stockmar ja Kemberg Tallinnast, kuna telegraafi teel oli tervitusi saatnud Liidu juhatuse esimees hra Punga Tartust. Hra Stockmar tuletas lühikeses kõnes meele tuletõrje komando teeneid läinud aegadel ja jagas välja hooleusmärgid hradele: komando ülemale Peeter Antonovile, jaoskonna ülemale Anton Pellole ning reameestele August Akselile ja Johannes Tiitusele.

Pärast paraadi vastuvõtmist Liidu esitajate poolt, koguti kohalisse kino saali, kuhu olid ilmunud ka teised kutsutud võõrad. Pidulauas vahetati vastastikku kõnesid mitmelt poolt. Et Balti puuvilla vabriku tuletõrje tahab koos töötada Liiduga suure andumusega, seda näitas Liidu esitajate südamlük vastuvõtt. M. M.

TOMBFLAM

Prantsuse vahukoore tulekustutajaga 14. skp. Tallinna pritsimaja hoovis toimepandud kustutamise proov andis hiilgavaid tagajärgi. Kustutati laaste, laudu, bensiini-vett, juhtides vahuainet tulepesale igast suunast, küljelt, alt ja ülalt. Auto-kustutaja üllatas kõiki pealtvaatajaid, tuletõrjet, politseid ja ajakirjanikke.

Palume mitte ära vahetada ebapraktiliste Saksa kustutajatega.

Vaatamata tema paremustele, on „T O M B F L A M“ teistest kustutajatest tunduvalt odavam.

Ainuesindajad

Eestis

H. Jürgenson & Ko.

Tallinn, Lai t. 12. Telefon 17-69.

Rasked õnnetused hooletuse ja ettevaatamatuse läbi.

Laps põles ära. Septembri kuul jätsid Patküla asunikud Lepikud, Valgamaal, oma nelja kuu vanuse tütre Linda Lepiku tuppa hälli, kuna ise välja läksid. Lapse hoidjaks jäi vanem laps. Suurem laps oli tuletikud kusagilt kätte saanud ja hakkas nendega mängima, viskas põleva tuletiku hälli, millest riided põlema hakkasid. Kui vanemad tuppa jõudsid oli lapsuke saanud niivõrd raskeid tulehaavu, et suri tunni aja pärast.

Paberossiots süütas magaja voodi. Tallinnas Paldiski maanteel elutsev Nikolai Krümmel heitnud öhtul voodisse pikali, süüdanud veel enne paberossi põlema. Mees jäi magama, põlev paberossi ots kukus voodilinale ja pani selle hõõguma. Magaja ärkas alles siis üles, kui voodi vaip ja linad juba põlesid. Majaelanikkude abil läks korda kustutada tuld.

Krümmel pääsis ainult ehmatusena, kuid ta oleks võinud ka tules surma saada. Ta võetakse vastutusele tulega hooletult ümberkäimise pärast.

Miljoniline varandus hävines. Pühajärvel, Juusa-Lauri talus peksti 20. septembril vilja. Rehepeksumasina korstna kaudu süttis põlema viljaküün. Tules

hävines kogu talu vili ja Ilmajärve masinatarvitajate ühingu rehepeksu garnituur. Kahju 1 miljon senti.

Mees põles tõrvikuna. Tallinnas elutsev Arnold Romberg läks septembri kuu lõpul oma naist vaatama Iru vanade kodus. Õues pikali puhkama heites oli tal piirituse pudeli kork pealt ära tulnud ja piiritus valgus riietesse laiali. Hiljem süütas ta paberossi põlema, piiritusega läbi imunud riided süttisid põlema. Suure vaevaga läks korda tuld kustutada. Raskete tulehaavadega viidi mees ravitsusele keskaigemajasse.

Tulikahi inimohvriga Narvas. Narvas, Salmel uulitsal läks Nadushevi pärijate majas kojamehe korter põlema, Tules sai surma kojamees Anton Hiiepõld, kes oli suur viinavõtja ja arvatavasti kelle hooletuse läbi läks ka tuli lahti.

Isesõitja süütas talu. Viljandimaal Peetrimõisa asundusest sõitis isesõitja rehepeksumasin mööda. Isesõitja korstna sädemetest süttis põlema asuniku, vabaduse sõjalase kapt. Jürgeni, ait ja laut. Tulle jäid 2 siga ja hulk varandust. Isesõitja korsten olnud ilma sädemete püüdjata.

Kas tuleb sagedasti korraldada tuletõrje proovihäiret?

Siseministri juhtnõõride järele korraldatakse ootamatu häire. Mõnel pool korraldatakse proovihäiret õige sagedasti.

Meie arvates ei tohiks proovi häire korraldamisega liiale minna.

Räägitakse, et mõnes vene külas on nii mitu korda häiret tehtud, et tuletõrjujad nüüd enam hoolega ringi vaatavad, kas kusagilt paistab tulekuma ehk suitsusammas, muidu ei hakkagi liikuma, vast on jälle häire.

*Linnades juhtub igal aastal mitu tulekahju, kuhu kutsutakse tuletõrjujad appi. Tõsise tulekahju juures pandagu hoolega tähele, missugused puudused

on tuletõrjel, et neid kõrvaldada. Samuti olgu politsei ülesandeks iga tulekahju korral tähelepanna, kuidas töötab tuletõrje, missuguseid puuduseid on märgata ja missuguseid uuendusi oleks vaja ettevõtta. Kõigest sellest andku politsei oma ülemusele aru. Linnades võiks tuletõrje proovihäired täiesti ära jääda.

Samuti ei ole vaja proovihäiret korraldada ka maal, kui seal aasta jooksul on ettetulnud tulekahju, mille kustutamisest tuletõrje edukalt osavõttis.

Proovihäiret korraldatagu seal, kus ei ole aasta ehk paari jooksul juhtunud ühtegi tulekahju ehk kus põhjust on arvata, et tuletõrje korras ei ole.

Tallinna palgalist tuletõrjet suurendatakse.

Tallinna alalises palgalises tuletõrje komandos on 16 meest ühes vahetuses ametis. Sellest meeskonnast jätkub küll ühe tulekahju kustutamiseks. Kui aga juhtub paar suuremat tulekahju linnas korraga, on seisukord äärmiselt hädahohtlik, eriti kui tulekahjud on teine teine linna servas.

Uue pritsimaja ehitamine Pelgulinna on juba ammugi vajalikuks tunnustatud. Nüüd on asi ka nihkuma hakanud.

Linnavalitsus kinnitas uue pritsimaja projekti ning ehitus võib juba lähemal ajal alata, sest ka krediit selleks on olemas.

Uus pritsimaja ehitatakse Paldiski maantee ääres nr. 47. Seal on hõlbus väljasõita Pelgulinna, Lillekülla, 5. linna- jakku, raudtee ääres ja kesklinna poole.

Selles pritsimajas seatakse 22 alalist tuletõrjijat ametisse (11 meest vahetuses). Neil oleks kasutada üks autoprits, 2 veoautot ja üks kerge kantav mootorprits. Seal leiaks aset ka vabatahtliku tuletõrje 8. jaoskond oma mootorpritsiga.

Hoone ehitus läheb maksma 40.000 kr. Raha puudusel jäävad esialgu teostamata bensiini kuuri ja hobusetalli ehitus ning hoone krohvimine väljaspoolt, juhataja korteri ja vabatahtlike ruumide sisemine valmishitus.

Valguta tuletõrje kursus.

21. septembril 1930 a. korraldas sellekohase kutse põhjal, tuletõrje instruktor A. Pirker, kursuse Valguta tuletõrje ühingu Tartumaal.

Kursus algas kell 11 e. l., ilmunud olid 60 meest 4 käsipritsiga, Valguta tuletõrje seltsimaja juures, Valguta asunduses.

Kursusest osavõtmine oli elav, meeskonnas valitses kindel kord ja ta oli teadlik oma töös. Kursuse lõpul korraldati võistlus, kiirele veeandmisele, mis kolme jaoskonna poolt täideti 35—37 sekundi jooksul, kuna neljas jaoskond välja langes, oli unustanud imevooliku korralikult kinnitada pritsi külge. Pärast seda võeti läbi riviõppus.

Tuletõrjel on oma suur ruumikas kivist seltsimaja suure näitelavaga, mis rahvamajade võrku ülesvõetud. Kasutada on temal 4 käsipritsi kohaliku vastastiku kinnituseseltsi poolt ja teise tuletõrje riistad.

Uingu hingeks on esimees hra Pallo ja peamees hra Meinart. Oktoobri kuus pühitseb ühing oma 10 a. juubelpäeva ja lipu õnnistamist.

Küsimuste ja vastuste nurk.

Küsimus: 1) Kas „Tuletõrje Teated“ toimetuse maksab tasu artiklite ja sõnumite eest?

Vastus: 1. Maksab, kui selleks soovi avaldatakse artiklite või sõnumite sisseandmisel.

Küsimus: 2) Tuletõrjuja kes varemalt teeninud raudtee peal s. o. 1905—1918 a. võttes osa raudtee tuletõrjest — kui sunduslikest õppusest — kuidas tuleb neid aastaid arvestada teenistus aja juures?

Vastus: 2. Tuleb arvestada, kui isik oma teenistuse aega raudtee tuletõrjes sellekohase dokumendiga tõendada võib.

Tulekaitse.

Ilmus Eesti Üleriiklise Tuletõrje Liidu väljaandel huvitav raamat „Tulekaitse“, mida kõik tuletõrje ühinged tellivad. Raamatu hind 10 senti.

Üleriiklise Tuletõrjeliidu väljaandel on ilmunud ja saadaval
Liidu laos Tallinnas, Pikk tän. nr. 43.

Tuletõrjuja
käsiraamat

Koostanud A. Pirker.

415 lhk. Hind 125 senti, postiga 140 ja
lunamaksuga 160 senti.

Tuleõnnetuste
põhjused ja nende
ärahooldmine.

Suurel arvul tellides 5 senti eks.

Tähelepanuks

tuletõrje ühingutele.

Käsipritse

mitmesuguses suuruses on alati saada
Liidu laos, Tallinnas, Pikk tän. nr. 43

hinnaga

Kr. 450.— ja 550.—

Voolikud tulevad eraldi muret-
seda, neid pritsiga kaasa ei anta.

Hinnakiri

Üleriiklise Tuletõrjeliidu laos olevate tuletõrjeabinõude kohta.

Lao asukoht: Tallinnas, Pikk t. 43. Telefoni nr. 5-79.

N I M E T U S	Hind kr.	N I M E T U S	Hind kr.
Adjutandi-paelad, suured . . . tk.	11.—	Signaal-pasunad, suured 42 cm. tk.	5.25
Faklid, petroleumi, vasest . . . "	5.50	" " 14 cm. "	1.50,
Hüdropult vasest "	35 ja 40	" " 17 cm, nikeld. "	2.—
Isoleer-tangid "	2.50	" " 180/mm. 2 hääli "	4.25
Karabiiner suur "	4.25	Tulekahju teatamiskoha sildid "	1.50
" keskmine "	2.50 ja 3.50	Turva prits Nr. 4 (hüdropult) plek "	40.—
" väike "	—,90	Tärnid, pagunid, suured, kullat. "	—,50
Karguprits "	60.—	" väikesed, hõbet. "	—,35
Kiivrid meeskonnale "	11.50	" jaoskonna I—V, R. W. "	—,28
" ronijatele "	13.—	Auto-märgid "	—,60
" ülematele "	17.—	Tõrvikud "	—,85
" peamehele "	18.—	Veetorujuhe 2 ^a vindiga ehk Storz "	20.—
Kiivri embleem "	2.—	" 2 ^{1/2} Storz "	22.—
" roset "	.50	Voolikud-spiraal 32 mm (1 ^{1/4}) meet. "	5.—
Kirves, töömehe, varreta "	3.50	" " 38 " (1 ^{1/2}) " "	6.25
Kirve-tupp nahast "	2.25	" " 44 " (1 ^{3/4}) " "	7.25
" vask "	4.—	" " 52 " (2) " "	7.75
Rukla-kaitsed "	2.50	" " 57 " (2 ^{1/4}) " "	9.—
Kummirõngad 2 ^a "	—,20	" " 63 " (2 ^{1/2}) " "	10.—
" 2 ^{1/2} "	—,25	" " 74 " (3) " "	15.—
" 3 ^a "	—,35	" " 88 " (3 ^{1/2}) " "	18.—
Käesidemed juhataste liikmetele "	20.—22.—	" väljaviske "	
Lipuvarda kullatud otsad "	20.—25.—	" 32 mm (1 ^{1/4}) "	1.50
Mundri-nõõbid suured — kullatud "	—,10	" 38 " (1 ^{1/2}) "	1.70
" — kuldamata "	—, 8	" 44 " (1 ^{3/4}) "	1.90
" väiksed — kullatud "	—, 8	" 52 " (2 ^a) kuni 12 atm. "	2.—
Rinnamärgid väiksed, kuld ja hõbe "	—,75	" 52 " (2 ^a) " 25 atm. "	2.10
Liidu-märgid, hõbetatud, "		" 57 " (2 ^{1/4}) " 12 " "	2.40
juhataste liikmetele "	1.50	" 63 " (2 ^{1/2}) " 12 " "	2.50
" bronks, lihtliikmetele "	1.50	" 70 " (2 ^{3/4}) kuni 25 atm. "	2.75
Teenistus-märgid, kõik aastad "	50.—	" 74 " (3 ^a) " 12 " "	3.00
Hoosusmärk, kõrgem "	8.—	Vooliku parand. nõõbid, vasest tk. "	—,30
" I. klassi rist " ühes dipl.	6.50	" riie meeter "	1.50
" II. hõbe "	6.—	" lappim.klam.38 mm (1 ^{1/2} ^a) tk. "	—,90
" III. " "	5.—	" " 44 " (1 ^{3/4}) " "	1.—
Medal, kuld "	4.50	" " 52 " (2 ^a) " "	1.10
hõbe "	—,40	" " 63 " (2 ^{1/2} ^a) " "	1.25
Mütsi-märgid, kullatud "	8.50	Vööd meeskonnale tk. "	4.25
Nõõrid ronijatele "	55.—	" " voodriga tk. "	6.—
Nõõrredel 8 sülda "	2.40	Vöö-riie meeter "	1.50
Pootshaagid "	6.—	Vöörõngad vask tk. "	3.75
" harulised "		Ambrid-puldanist "	3.50
		Ühend. vindiga 32 mm (1 ^{1/4}) "	7.50
		" " 38 " (1 ^{1/2}) "	7.75
		" " 44 " (1 ^{3/4}) "	8.—
		" " 52 " (2 ^a) "	8.50
		" " 52 " (2 ^a) Storz "	8.—
		" " 63 " (2 ^{1/2}) " "	12.50
		" " 74 " (3 ^a) " "	19.—

Ostu juures tuleb ettenäidata seltsi poolt väljaantud volitus, sest laost võõrastele ei müüda.